

Író: KNÉZY JUDIT

Írás ideje: 1968.

TART.: TÖRÖKKOPPÁNYI ÚSELET

2 lap

Földrajzi mutató: TÖRÖKKOPPÁNY

Szakmutató: XIV

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRA'S

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 152-es TÉTELE ALÓL

1/43/13

1152

LA-440
Képrajzi adattár

RIPPL-RÓNAI MÚZEUM
Kaposvár, Rippl-Rónai tér
Telefon: 12-374 Postafiók: 70
HUNGARY

Törökkoppányi viselet.

Adatközlő: Páli László 65 éves
volt középparaszt.

Az első világháború óta bő gatyát legények, fiatal házasok nem hordtak, csak az idősebbek. Az öreg Korpádi József 1932-ig is hordta nyáron, míg csak meg nem halt.

Araté szoknyát házivászonból csináltak az asszonyok és bolti füstékkal, barnával, feketével megfestették. Birkagyapjút is festettek sárgára, pirosra és kötöttek belőle tutyit.

Diófa héjával barnára festettek, mert az nem fakult.

Feketében gyászoltak, ilyent hordtak Mindenszentekkor, Nagypénteken és Fekete-vasárnap.

A legszebb, legdrágább viseletet husvétra, karácsonyra, bucsura és pünkösdre vettek. A legdrágább a bársony volt, több színben, legtöbbje a maga mintájába nyomott.

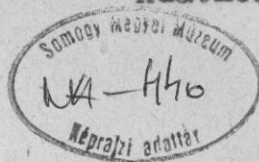
A női viseletnél látszott a kor is. Kinek hogy ment az életévének a száma mindig sötétebbet, barnábbat vett fel. Rózsaszínt csak lány hordott. Fiatalasszonyok pirosat, fehérét, világoskékét, bordót, 35-40 évesek barnásat, bordót, ezenfelül pedig fekete és kékfestő viselet járta. A kékfestőt vásárban vagy a boltban vették, leggyakoribb volt a sárga és a zöldlencsés.

A férfiak viseletében az látszott csak különbségnek, hogy a legény virágot tett a kalapjába, a házasaember meg nem. A fiatalabbak gyakrabban cserélték a ruhájukat, az idősebbek 5-6 évig is elhordtak egyet. Nyáron zeig pantallót, télen posztónadrágot viseltünk, bélése is posztó volt és alá vászon alsó került. Inget házivászont hordtunk. En is de csak amit a bátyám kinőtt. Olyan tojásos lyukacsosra ki volt varrva. 1910-12-ben jártam abban. Akkor már látták, hogy nem lesz divat, nekem ujat nem csináltak.

A puffándlis divat az 1900-as évek elején kezdett elterjedni. Még most is van puffándlis asszony, a Matyikóné és Tobokné Ciegner Örzse. Értényből jött ez a divat. A kocsolaiak csak pillét hordtak. Itt a községben is volt egy nő a Rádi Erzsike, aki meg tudta csinálni a pillét.

Mesélték, hogy Szántón a puffándlit valaki elvesztette bucsuban. Katulába tették és tréfásan elárverezték.

Törökkoppányi néprajzi adatok:

V i s e l e t :

"A puffándli" viseletet 7-8 éves koromban kezdtem el hordani, mikor az iskolába kerültem. A puffándli belseje házivászon volt, elviselt szoknyákból vágunk le és tekercsültük össze, külsejét finomabbal behuztuk. Csak a két oldalunkig ért hátul és előre megkötöttük. Mi iskolások télen pargit, nyáron karton vagy vékony szövet szoknyában járunk, elsős és második kislányok 3 szeles, nagyobbak 4 szeles, 12-13 évesek öt szeles szoknyába. Hétköznap 4 alsószoknya, volt, ünnepen 6-7 slingót a nagyobb lányoknak. Az vót a heles, ha hátul nagy fara vót, elől nem vót hasa. Az én ruháim: 4 kis ünneplő /2 téli és 2 nyári/ 1-2 kimenő vidékre, litániára, látogatóba és 2-2 db. hétköznapra. Édesanyámék bontották el. A módosabbak ujat vettek. Édesapám takács volt, télen nem volt kereset. En még hordtam házivászonból alsószoknyákat. Kötényt hétköznap hordtunk, ünnepi ruhához nem.

A rékli egyforma volt a szoknyával, vagy piros szoknyához fehér bluzt meg kötényt hordtunk. Leggyakoribb a piros, kék, rózsás, csikos, pargit volt. Egy időben a csikos igen divatos lett. Aztán mennél cifrább volt annál divatosabb.

A rékli alá mellényt vettünk. Ha cifra volt a mellény, a rékli fölé is fölvertük. Lábunkra tutyit huztunk, ünnepen ez cifra volt.

Első áldozáskor fehér ruhát hordtunk, de az is a bő viselet mintájára volt szabva. Fehér ruhát feltámadásra, áldozásra, Urnapján és a hónap első vasárnapján hordtak a lányok és a fiatal menyecskék.

A kicsiknek a haját is befonták. Mikor ~~xxx~~ kiálltam az iskolából a 6-ik osztályból, már kontyunk volt, még az utolsó iskolás évkönyvünkben is. Kontyba "kües" csattokat hordtunk.

Már az én időmben nem hordtak gatyát a férfiak.